

aalto-yliopiston ylioppilaskunta
aalto-universitetets studentkår
aalto university student union

AUS utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet

Allmänna observationer om förslagsutkastet

Aalto-universitetets studentkår motsätter sig de förslagna ändringarna med vilka man försvagar Finlands attraktivitet som studieland och högskolornas möjlighet att förverkliga internationalitet i enlighet med egna strategier. Beträffande beställningsutbildning och vissa detaljer angående läsårsavgifter finns även en del delar som kan understödjas.

AUS önskar att tidtabellen för ibruktagandet av lagförslaget bereds noggrant och med tillräcklig övergångstid så att studenternas informationsåtkomst om ändringarna garanteras och både Utbildningsstyrelsen och universiteten kan genomföra ändringarna noggrant.

Utlåtandegivarens åsikter gällande återställandet av hanteringsavgiften för ansökan

AUS motsätter sig återställandet av hanteringsavgiften för ansökan. Om avgiften återställs understöder AUS en så liten avgift som möjligt, till exempel 50 euro som FSF:s och SAMOK:s arbetsgrupper föreslagit. Det är även skäl att återbetala avgiften till en student som fått studieplats.

I effektbedömningen av lagförslaget konstateras att ansökningsmängderna år 2016 minskat med 35 procent och effekten bedömts utifrån Sveriges erfarenheter på just sökandemängderna men effekterna på antalet mottagare och nivå har inte bedömts. I motiveringarna hänvisas även till att köerna skulle avkortas då sökande "som inte har i åtanke att motta platsen" skulle avlägsna sig från kön. Vi vet ändå att mottagandet av studieplatsen oftast beror på om studenten får stipendiet från Finland eller annanstans- inte på om studenten skulle ha studierna i åtanke eller inte. Således kan hanteringsavgiften minska antalet ogrundade ansökningar men även försvaga nivån på de studenter som mottar studieplatsen.

Utlåtandegivarens åsikter om ändringarna i beställningsutbildning

AUS förespråkar lagändringar som siktar på att genomföra en ansvarsfull beställningsutbildning och som tar hand om studenternas rättsskydd.

Utlåtandegivarens åsikter om höjandet av läsårsavgifterna

AUS motsätter sig förslagna höjningar och anser att effektbedömningen i förslaget är mycket undermålig. Planen som motsätter sig parlamentariskt överenskomna internationaliseringsmål gör universitetens makt att verka enligt egna strategier smalare. På basis av uppföljningsgruppens rapport om ibruktagandet av läsårsavgifter har de flesta universiteten haft en tydlig internationaliseringsstrategi för betalningsbefrielser och stipendier som regeringens förslag skrotar.

Från och med början av beredningen har det varit tydligt att begreppet heltäckning inte kan definieras entydigt. Det är bra att fastställandet av heltäckningen blir kvar i universitetens diskussion och autonomi inom ramen för förslaget och det är bra att den förslagna ändringen möjliggör att avgifterna i slutet av studierna kan underlättas eller till och med avlägsnas. Som helhet anser vi att ändringen ändå skulle vara skadlig för universiteten och samhället som baserar sig på finländskt kunnande.

Effekten av höjda läsårsavgifter på studentmängden har bedömts mycket undermåligt i förslaget. Bedömningen att sökandemängden skulle minska med en tredjedel ser ut att basera sig på ett antagande att minskningen av studentmängden skulle vara direkt jämförbar med en höjning i euro. Även om man medger i motiveringen till förslaget att bedömningen är osäker vill vi fästa uppmärksamhet på att bedömningen i förslaget baserar sig på en mycket svag forskningsgrund.

Att ändra på stipendiesystemet till att fungera med donationsmedel är inte realistiskt på en kort eller medellång sikt. Om ett nationellt stipendiesystem grundas i framtiden får det inte inverka på högskolornas grundfinansiering.

Att befria dem som får tillfälligt skydd från läsårsavgiftsskyldigheten är en ändring som understödes. Det är skäl att befrielsen utvidgas till studenter som börjat sina studier med ett uppehållstillstånd som beviljats på basis av tillfälligt skydd.

Utlåtandegivarens åsikter om förebyggandet av kringgåendet av läsårsavgifterna i ändringen

AUS anser inte att kringgåendet av läsårsavgifterna är ett verkligt problem vid universiteten. Internationella studenters sysselsättning under studietiden och bytandet av uppehållstillståndet till arbetsbaserat är en bra sak för studenten, högskolan och staten. Ändringen av uppehållstillståndet kan inte bevisas bero på just viljan att kringgå läsårsavgifter. Att misstänka alla studenter som byter uppehållstillstånd är mycket tveksamt. Ärendet kan även fastställas på olika sätt i universitets- och yrkeshögskolelagar då det är uppenbart att det är fråga om en utmaning som närmast gäller yrkeshögskolor då till exempel de som studerar vid universitetens högre högskoleexamina inte nämnvärt byter uppehållstillståndstyper.

Utlåtandegivarens åsikter om att öka rätten till informationsåtkomst

Att öka rätten till informationsåtkomst ger högskolorna framför allt beträffande integritetsskyddet en ifrågasatt skyldighet att hantera studenternas och deras familjemedlemmars uppehållstillståndshistoria. Det kan vara nödvändigt på grund av föreslagna läsårsavgiftsändringar men rätten till informationsåtkomst måste förverkligas så jämlikt som möjligt och så skarpt avgränsat som möjligt beträffande utlämnande av information så att högskolorna omfattas av en enhetlig praxis.